

**UCHWAŁA NR VIII/323/2022
RADY GMINY PAŁECZNICA**

z dnia 22 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Pałecznicza na lata 2022-2030

Na podstawie art. 10f ust. 4 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559 t.j.) oraz art. 3 pkt. 3 i art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021r., poz. 1057) Rada Gminy Pałecznicza uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji aktualizację Strategii Rozwoju Gminy Pałecznicza, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pałecznicza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Pałecznicza

Adam Baran

Strategia Rozwoju Gminy Pałecznicza 2030

*Naszą misją jest zrównoważony rozwój gminy
osiągany dzięki współpracy ludzi,
sprawnemu gospodarowaniu
oraz dbałości o przestrzeń i środowisko*

2022

Spis zawartości

Wstęp, proces opracowania Strategii	3
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	
Wnioski z diagnozy	5
Analiza potencjałów i wyzwań.....	10
CZĘŚĆ STRATEGICZNA	
Misja i wizja gminy.....	15
Cele strategiczne i kierunki działań	16
Rezultaty i wskaźniki.....	20
Zgodność celów Strategii z dokumentami wyższego rzędu	26
Model i rekomendacje w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	30
Obszary strategicznej interwencji	42
CZĘŚĆ WDROŻENIOWA	
System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	44
Ramy finansowe i źródła finansowania	46

Wstęp, proces opracowania Strategii

Strategia Rozwoju Gminy - Pałecznicza 2030 (SRGP 2030) wyznacza **średniookresowe cele rozwojowe** samorządu lokalnego. Powstała w partycypacyjnej formule jako wynik wspólnych prac władz samorządowych, lokalnych liderów i mieszkańców.

Proces przygotowania jak i treść dokumentu Strategii spełniają wymogi określone w: Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o **samorządzie gminnym** (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o **zasadach prowadzenia polityki rozwoju** (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020, z 2020 r. poz. 1378, 2327).

Pałecznicza jest gminą wiejską, w związku z tym w trakcie procesu strategicznego wykorzystywano elementy **podejścia LEADER** jako dobrą praktykę adekwatną do potrzeb lokalnej społeczności. Dbano o zachowanie priorytetowych zasad: terytorialność, partnerstwo i współpraca, zintegrowanie, oddolność, innowacyjność.

Rada Gminy Pałecznicza w dniu 27 kwietnia 2022 r. Uchwałą NR VIII/289/2022 przystąpiła do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Pałecznicza na lata 2022-2030 określając tryb pracy nad Strategią (w tym formę konsultacji) oraz harmonogram prac.

Podstawę prac stanowiła Strategia Rozwoju Gminy Pałecznicza na lata 2015 – 2023, którą poddano aktualizacji. Za ten proces odpowiadał **zespół strategiczny** obejmujący władze gminy oraz kluczowe osoby związane z poszczególnymi obszarami oraz ekspert zewnętrzny. Zastosowano społeczno-eksperską formułę pracy nad Strategią.

Zespół strategiczny dokonał przeglądu Strategii Rozwoju Gminy Pałecznicza na lata 2015 – 2023, lokalnych, ponadlokalnych, regionalnych, krajowych i wspólnotowych dokumentów strategicznych. Przeanalizowano kluczowe problemy i wyzwania zidentyfikowane w ostatnich latach w trakcie spotkań wiejskich, posiedzeń Rady Gminy, poprzez zgłoszenia mieszkańców itp. W oparciu o aktualne dane statystyczne opracowano diagnozę stanu gminy.

Ustalenia z przeglądu dokumentów strategicznych oraz diagnoza stanu gminy stanowiły materiał wyjściowy do warsztatów strategicznych.

Przeprowadzono moderowane **warsztaty strategiczne** (czerwiec/lipiec 2022). W trakcie warsztatów reprezentowane były poszczególne sektory, kluczowe dla rozwoju gminy.

Ustalono, że prace nad Strategią Rozwoju Gminy - Pałecznicza 2030 będą prowadzone w ramach czterech komplementarnych obszarów:

- Ludzie (A) - wymiar społeczny
- Gospodarowanie (B) - wymiar gospodarczy
- Przestrzeń (C) - wymiar przestrzenny
- Środowisko (D) - wymiar ekologiczny

Warsztat pierwszy obejmował przygotowanie analizy SWOT dla każdego z obszarów.

Warsztat drugi koncentrował się na wyznaczeniu celów strategicznych, kierunków działań oraz wypracowaniu modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Następnie zespół strategiczny opracował zestaw rezultatów/wskaźników do każdego z wyznaczonych kierunków działań oraz pozostałe części Strategii.

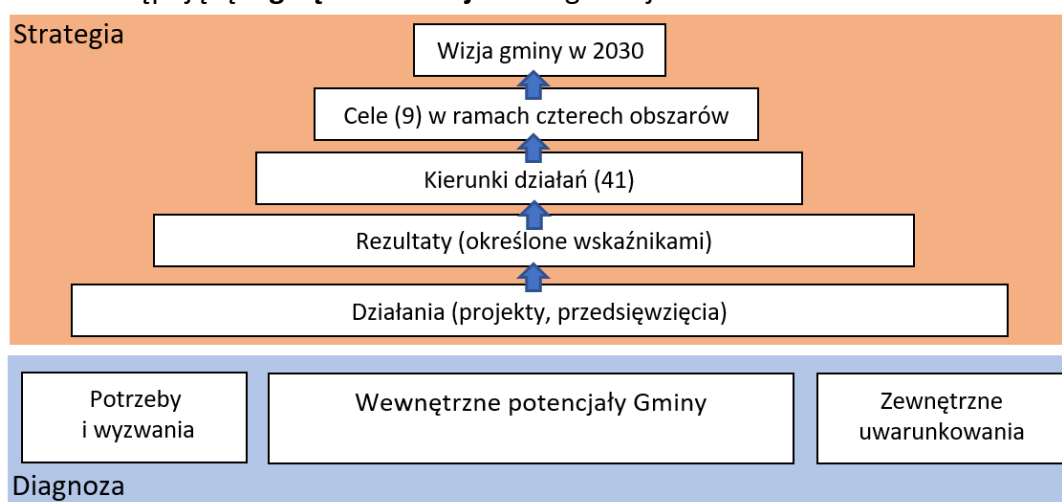
Pierwszy Projekt Strategii poddano **konsultacjom społecznym** z lokalną społecznością (lipiec/sierpień 2022) - możliwość zgłaszania uwag do Urzędu Gminy, prezentacja projektu Strategii przez władze gminy podczas spotkań konsultacyjnych (mieszkańcy, radni, sołtysi, kluczowi lokalni liderzy z różnych sektorów).

Zespół strategiczny dokonał przeglądu i przygotowano kolejny projekt Strategii Rozwoju Gminy - Pałecznicza 2030 uwzględniając część zgłoszonych postulatów.

Strategia - Pałecznicza 2030 podlegała konsultacjom z: Samorządem Województwa Małopolskiego, sąsiednimi samorządami lokalnymi, PGWWP Wodami Polskimi, Małopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska.

Przed rozpoczęciem wdrażania przeprowadzono **ewaluację uprzednią** Strategii w zakresie kryteriów: zgodności z prawem, kompletności, spójności wewnętrznej dokumentu, trafności, skuteczności, efektywności, zgodności z wewnętrznymi dokumentami strategicznymi, zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

Zastosowano następującą **logikę interwencji** strategicznej:

Dokument Strategii składa się z trzech części:

Część **diagnostyczna** – wnioski z diagnozy i analiza potencjałów.

Część **strategiczna** – cele strategiczne, kierunki działań, rezultaty, wskaźniki, komplementarność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi, model i rekomendacje w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Część **wdrożeniowa** – system realizacji Strategii oraz ramy finansowe i źródła finansowania.

Wnioski z diagnozy

„Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w Gminie Pałecznicza” została przygotowana w związku z aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy - Pałecznicza 2030. Opisano w niej aktualne uwarunkowania geopolityczne, społeczne, ekonomiczno-gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe Gminy Pałecznicza.

Silnymi stronami Gminy są warunki naturalne, lokalizacja podziemnego zbiornika wód, wysoka jakość gleb i czystość powietrza. Gminę cechuje rozwinięta sieć komunikacyjna i stale rozbudowywana i modernizowana infrastruktura użyteczności publicznej. Gmina podejmuje liczne działania w zakresie pomocy i włączenia społecznego, wsparcia działań z zakresu edukacji i ochrony zdrowia. Rolniczy charakter gminy sprawia, że inne działy gospodarki rozwijają się w mniejszym stopniu, jednak zauważalne jest zwiększenie udziału przedsiębiorstw pozarolniczych. W każdym z analizowanych w Diagnozie obszarów obserwuje się pozytywne trendy potwierdzające realizację wielu celów poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Pałecznicza. Jednocześnie zgromadzone dane pozwalają wskazać problemy i wyzwania wymagające interwencji oraz ułatwić wybór celów rozwojowych Gminy.

Podstawowe dane (stan z 2020 r.) charakteryzujące gminę wiejską Pałecznicza położoną w powiecie Proszowickim w Małopolsce:

powierzchnia	48 km ²
liczba miejscowości (sołectw)	14
ludność	3 568 osób w tym 1 777 kobiet
gęstość zaludnienia	75 osób na km ²
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,7 osób
dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca	9 167.68

Kluczowe wnioski diagnostyczne przedstawiono w ramach czterech obszarów.

Wnioski z diagnozy w zakresie sytuacji społecznej

W Gminie Pałecznicza obserwowany jest **proces starzenia się** całej populacji. Proces ten jest efektem wydłużenia się przeciętnego trwania życia. Ponadto widoczne są trendy **ujemne w zakresie przyrostu naturalnego oraz salda migracji**. Wzrastają tym samym wskaźniki obciążenia demograficznego (np. ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem).

Ciągły proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Pałecznicza implikuje konieczność zapewnienia **opieki osobom starszym**, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić opieki w wymaganym zakresie lub formie. Co za tym idzie corocznie wzrastają nakłady finansowe z budżetu Gminy przeznaczone na ten cel.

Największym problemem powodującym trudne warunki życia jest długotrwała lub ciężka choroba. Jest to również główna przyczyna występowania **ubóstwa**. Stąd potrzeba zwrócenia uwagi na poszerzenie dostępu do usług zdrowotnych, jak również na **wzrost nakładów na usługi opiekuńcze**.

Postępujące zmiany demograficzne - zwiększenie się populacji osób starszych, niepełnosprawnych i chorych, powodują konieczność zabezpieczenia coraz większych środków w budżecie Gminy Pałecznicza na pokrycie kosztów związanych z pobytami w domach pomocy społecznej.

Analiza danych z opieki społecznej oraz informacji pozyskanych w wywiadach środowiskowych potwierdzają, że koniecznym staje się również zapewnienie miejsc oraz opieki nad osobami **niepełnosprawnymi, chorymi psychicznie** i wykazującymi inne zaburzenia czynności psychicznych w ramach działalności Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Pałeczniczy.

Zmieniające się warunki życia oraz czas stanu epidemiologicznego COVID-19, a co za tym idzie wymuszona izolacja, obawa przed chorobą, a w końcu niedostateczny dostęp do świadczeń zdrowotnych, spowodowały wzrost liczby osób wykazujących zaburzenia psychiczne (depresję, chorobę afektywną dwubiegunową, zaburzenia afektywne itp.). Problem ten dotyka również małe społeczności lokalne. W Gminie Pałecznicza od kilku lat obserwuje się wzrost liczby osób **wymagających pomocy i wsparcia z powodu chorób lub zaburzeń psychicznych**. Potwierdzeniem tego faktu jest stała, wysoka liczba uczestników SDS - średnio rocznie 33 osoby na 30 miejsc statutowych oraz wysoka, ponad 90 procentowa frekwencja. Zasadnym więc wydaje się zwiększenie ilości miejsc w placówce lub tworzenie nowych domów opieki.

Kolejną istotną kwestią jest **przeciwdziałanie przemocy oraz zapobieganie uzależnieniom**. Z prowadzonych obserwacji można wysnuć wnioski, iż na terenie Gminy Pałecznicza wzrosła świadomość mieszkańców dotycząca przemocy. Przemoc przestaje być tematem tabu mimo, że nadal pozostaje tematem "drażliwym". W celu niwelowania zjawiska, należy problem ten systematycznie diagnozować, a także podejmować działania informacyjno-edukacyjne, służące ochronie przed przemocą w rodzinie. Należy wzmocnić działania profilaktyczne nastawione na wczesne wykrywanie i rozwiązywanie konfliktów i kryzysów w rodzinie poprzez prowadzenie poradnictwa psychologicznego oraz działań terapeutycznych i pracy socjalnej.

Ważnym elementem rozwiązywania problemów społecznych w gminie wydaje się być **poszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi**, nie tylko w kwestii przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej, ale także pracy na rzecz osób uzależnionych i będących w kryzysie oraz osób starszych i niepełnosprawnych. Z kwestią ta wiąże się również potrzeba rozwoju i propagowania **wolontariatu** oraz działań integrujących i zwiększenie **współpracy międzypokoleniowej**.

W zakresie opieki zdrowotnej na terenie gminy podstawową opiekę medyczną zapewnia jedna przychodnia oraz w zakresie fizjoterapii i rehabilitacji opiekę zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Centrum Rehabilitacji Pałecznicza.

Gmina w dużej mierze zapewnia zapotrzebowanie mieszkańców w zakresie **edukacji przedszkolnej i szkolnej**. W gminie funkcjonują dwie szkoły podstawowe (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pałeczniczy, Samorządowa Szkoła Podstawowa w Ibramowicach), dwa punkty przedszkolne (w Cuszowie i Nadzowie) oraz jeden **żłobek** (w Ibramowicach). Jednostki oświatowe uczestniczą w licznych programach i konkursach, uzupełniają bazę w nowoczesny sprzęt i konsekwentnie realizują założenia programowe.

Poza podstawową ofertą edukacyjną placówki szkolne oferują **pomoc psychologiczno-pedagogiczną** oraz realizują szereg działań i projektów, które mają na celu rozwój uzdolnień oraz pogłębianie zainteresowań uczniów. Szkoły uczestniczą także w ogólnopolskich programach (np. Laboratoria Przyszłości, „Szkłanka mleka” i „Owoce w szkole”). Realizowane przez placówki innowacje i szkolenia dotyczą edukacji ekologicznej, profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa, segregacji odpadów, zdrowego odżywiania, promowania czytelnictwa i in. Szkoły prowadzą liczne **akcje charytatywne i inicjatywy wolontariackie**. Tego typu działalność powinna być intensyfikowana i w miarę możliwości rozszerzana, także na inne grupy docelowe niż uczniowie.

Ponadto warta podkreślenia jest działalność **Szkoły Muzycznej** im. S. Moniuszki w Pałecznicy. W szkole działają: chór, zespoły instrumentalne i instrumentalno-wokalne, oraz orkiestra szkolna (dęta). Zakres działania szkoły systematycznie się poszerza i w chwili obecnej obejmuje również prowadzenie działalności koncertowej na terenie placówki, gminy Pałecznica i sąsiednich gmin oraz organizację konkursów szkolnych i międzyszkolnych.

Ważne funkcje społeczne na terenie gminy pełnią ponadto **Gminne Centrum Kultury i Promocji Gminy Pałecznica** oraz **Gminna Biblioteka Publiczna** w Pałecznicy. Gmina współpracuje ze stowarzyszeniami oraz z innymi społecznościami samorządowymi, **Kołami Gospodyń Wiejskich** oraz wspiera działalność 8 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych**.

Aby wszystkie zagadnienia były profesjonalnie realizowane ważne jest dysponowanie odpowiednio wykwalifikowaną kadrą w ilości zabezpieczającej należyte wykonanie powierzonych zadań. Wymaga to ustawicznego kształcenia i podnoszenia kompetencji przez kadrę realizującą działania z zakresu pomocy społecznej, edukacji i zdrowia.

Wnioski z diagnozy w zakresie sytuacji gospodarczej

Na terenie gminy sukcesywnie rozwija się sektor prywatny i **przybywa osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą**. W zestawieniu podmiotów gospodarki narodowej wg. rejestru REGON dominują **podmioty gospodarcze związane z budownictwem, handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, transportem i gospodarką magazynową**. Znaczną liczbę stanowi również pozostała działalność usługowa, w tym gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników.

Ważnym aspektem jest sposób prowadzonej działalności na terenie gminy – niewielką liczbę stanowią większe podmioty gospodarcze, w szczególności zakłady dające miejsca pracy. Lokowaniu takich przedsiębiorstw nie sprzyja dostępność komunikacyjna gminy.

Gmina nie posiada obecnie terenów umożliwiających powstanie **strefy gospodarczej**.

W związku z powyższym na terenie gminy obserwowane są **niskie wpływy z CIT oraz podatku od nieruchomości wykorzystywanych na cele gospodarcze**.

Gmina posiada ogromny **potencjał rolniczy**. **Dobrej jakości** gleby stanowią naturalne bogactwo tego obszaru. Dodatkowo rozwojowi rolnictwa sprzyja **bliskość dużych ośrodków miejskich** (Kraków, Kielce). Na terenie gminy **nie ma lokalnego targowiska**, gdzie w ramach krótkiego łańcucha dostaw rolnicy mogliby sprzedawać swoje produkty.

Z działalnością rolniczą wiążą się również niebezpieczeństwa związane z degradacją gruntów i zanieczyszczeniem wody, **intensywnym wykorzystywaniem pestycydów i herbicydów**, uciążliwości pod względem fetoru i nadmierny hałas. W związku z tym niezbędne jest edukowanie rolników i przestrzeganie przepisów odnośnie racjonalnego rozwoju rolnictwa.

Wnioski z diagnozy w zakresie sytuacji przestrzennej

Krajobraz Gminy ma charakter **typowo rolniczy**. Dominują w nim pola uprawne, z małymi enklawami lasów w północnej i zachodniej części gminy oraz pozostałościami po parkach podworskich. Zabudowa mieszkalna i zagrodowa jest rozproszona, z miejscami koncentracji głównie w centrach wsi i wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

Transport na terenie gminy umożliwiają drogi gminne i powiatowe. **Sieć dróg jest dobrze rozwinięta**, a ich stan techniczny jest zróżnicowany. Dlatego też gmina ustawicznie modernizuje drogi. Nie zmienia to faktu, że zły stan techniczny, czy to ze względu na wiek, przejazdy ciężkiego

sprzętu rolniczego, czy też warunki klimatyczne i zdarzenia losowe (namuły, klęski żywiołowe), wymusza przeprowadzanie przebudowy lub **gruntownej modernizacji dróg**.

Równolegle powinny być prowadzone prace z zakresu **oświetlenia ulicznego** – sukcesywnie wymieniane powinny być stare lampy sodowe oraz prowadzone uzupełnienia brakujących punktów oświetleniowych.

Część miejscowości posiada wydzielone **chodniki**, szczególnie w centrach miejscowości, jednakże ze względu na bezpieczeństwo poruszania się pieszych ich ilość jest wciąż niewystarczająca. Problem ten wypukła się szczególnie w przypadku wąskich dróg.

W gminie **nie ma wydzielonych dróg rowerowych**, co utrudnia poruszanie się na rowerach, a tym samym uniemożliwia promowanie prozdrowotnego korzystania z alternatywnych dla samochodów środków transportu, a także z aktywnego korzystania z atrakcji i szlaków rowerowo-turystycznych.

Budynki i infrastruktura użyteczności publicznej stanowi silną stronę Gminy Pałecznica. Nieliczne obiekty posiadają stare kotłownie i wymagają termomodernizacji. **Większość budynków wyposażona jest w instalacje fotowoltaiczne**, a ciepło dostarczane jest dzięki **pompom ciepła** lub grzejnikom elektrycznym.

Istniejące obiekty publiczne stwarzają możliwości poszerzenia ich funkcji.

Gmina jest w pełni objęta siecią telekomunikacyjną i posiada **dobry zasięg sieci bezprzewodowej**. W czasach postępującej cyfryzacji usług oraz rozwoju tzw. Internetu rzeczy (IoT) i potrzeb z tym związanych dostrzegany jest jednak **brak sieci internetu szerokopasmowego**, szczególnie w formie światłowodu.

Gmina Pałecznica **objęta jest w niewielkim fragmencie Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego uchwalonym w 2014 roku**. Dokumentem tym objęty jest fragment centrum sołectwa Pałecznica. W 2020 roku dokument został zmieniony w zakresie zagospodarowania terenów z przeznaczeniem pod rozbudowę bazy sportowo-edukacyjnej na terenie Pałeczniczy. Gmina posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Dokument ten został przyjęty uchwałą Rady Gminy nr IV/55/03 z dn. 08.12.2003 r. i obecnie wymaga uaktualnienia.

W celu zagwarantowania formalnych uwarunkowań do zrównoważonego rozwoju gminy konieczne jest **opracowanie i uchwalenie Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla całego obszaru gminy**.

Gmina nie należy do obszarów funkcjonalnych, zatem diagnoza nie przedstawia zaleceń odnośnie realizacji zadań wynikających z przynależności do tego typu obszarów.

Wnioski z diagnozy w zakresie sytuacji środowiskowej

Budowa geologiczna terenu sprawia, że znaczna część obszaru Gminy jest położona w strefach najwyższej i wysokiej ochrony wód. Dlatego też rozwój systemów i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej musi nadrzędnie zapewnić **bezpieczeństwo i ochronę zbiornika wód podziemnych**.

Gmina Pałecznica eksploatuje **infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną** obejmującą: ujęcie, przepompownię, pompownię i stację chlorowania wody, sieć wodociągową ze zbiornikami i urządzeniami podnoszącymi ciśnienie wody, sieć kanalizacyjną i oczyszczalnię ścieków. Właścicielem wszystkich urządzeń wchodzących w skład infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej jest gmina Pałecznica.

Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna wymaga bieżących napraw oraz modernizacji zarówno w zakresie obiektów (ujęcie, pompownię, oczyszczalnia itd.), jak i rurociągów. Ponadto w zależności od potrzeb przyłączane są nowe obiekty. Dwa główne czynniki, tj. postęp technologiczny oraz starzejąca się i niszcząca infrastruktura, sprawiają, iż stan systemu wodno-kanalizacyjnego

w Gminie Pałecznicza jest na bieżąco monitorowany i w miarę potrzeb infrastruktura jest rozwijana, a kolejne usprawnienia techniczne, mają na celu poprawę usług z tego zakresu oraz zwiększanie efektywności (także energetycznej) całego procesu.

Odnosnie **gospodarki odpadami** – wszyscy właściciele nieruchomości ujęci w systemie opłat deklarują **selektywny sposób odbierania odpadów**. Właściciele 600 nieruchomości zadeklarowali kompostowanie bioodpadów i odpadów zielonych w przydomowych kompostownikach. Na terenie Gminy od 2021 r. **funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)**.

Władze gminy od lat pracują nad **uniezależnianiem energetycznym obiektów publicznych**. Obiekty użyteczności publicznej są sukcesywnie modernizowane, dzięki czemu poprawia się ich efektywność energetyczna i spada zapotrzebowanie na energię. Budynki wyposażane są w **instalacje fotowoltaiczne** i w miarę możliwości zmieniane są źródła ciepła, a ogrzewanie zapewniane jest przez **pompy ciepła** lub konwektory elektryczne. W tym kontekście ważne jest śledzenie nowoczesnych technologii i przepisów umożliwiających magazynowanie i bilansowanie energii. W celu lepszego monitorowania i zarządzania obiektami i instalacjami użyteczności publicznej gmina realizuje innowacyjny system - Inteligentne Centrum Zarządzania Energią w Pałeczniczy.

Gmina Pałecznicza bardzo skutecznie **pozyskuje środki zewnętrzne** na realizację projektów. W rankingu wykorzystania środków europejskich przez samorzady w latach 2014–2021 opublikowanym przez czasopismo „Wspólnota” Pałecznicza zajmuje 5 miejsce w kraju wśród 1 523 gmin wiejskich oraz pierwsze miejsce w Małopolsce. Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 per capita wyniosły 8 349,21 złotych.

Wskaźnik syntetyczny stosowany w Strategii Rozwoju Województwa Małopolska 2030 do delimitacji obszarów zmarginalizowanych trafnie **podsumowuje kluczowe dane diagnostyczne**.

Dla obszaru społecznego (wskaźniki cząstkowe: udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności; zameldowania i wymeldowania w gminie na 1 tys. mieszkańców; udział osób korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego; średnie wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych; Członkowie kół, klubów, sekcji i grup artystycznych na 1 tys. mieszkańców; frekwencja w wyborach do sejmiku) - Pałecznicza plasuje się w najniższym przedziale wyników w Małopolsce (poniżej -0,25) co obrazuje **marginalizację społeczną**.

Dla obszaru ekonomicznego (wskaźniki cząstkowe: osoby prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców; liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym; powierzchnia użytkowa mieszkań oddana do użytkowania na 1 tys. mieszkańców; dochody własne gmin na 1 mieszkańca; liczba podmiotów gospodarczych w sekcji „I” PKD na 1 tys. mieszkańców; wskaźnik dostępności drogowej do małopolskich gmin - Pałecznicza plasuje się w przedostatnim przedziale wyników w Małopolsce (od -0,25 do 0) co obrazuje **zagrożenie marginalizacją ekonomiczną**.

Dla obszaru środowiskowego (wskaźniki cząstkowe: udział korzystających z instalacji wodociągowej w ogólnej liczbie ludności; udział korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności; odsetek powierzchni prawnie chronionej w łącznej powierzchni gminy - Pałecznicza plasuje się w przedostatnim przedziale wyników w Małopolsce (od -0,25 do 0) co obrazuje **zagrożenie marginalizacją środowiskową**.

Analiza potencjałów i wyzwań

W oparciu o dane ilościowe i jakościowe zgromadzone w ramach diagnozy dokonano analizy kluczowych potencjałów i wyzwań stojących przed gminą. W tym celu wykorzystano analizę SWOT – grupując czynniki przy użyciu kryterium ich wpływu na gminę (czynniki pozytywne i negatywne) oraz wpływu gminy na ich występowanie (czynniki wewnętrzne i zewnętrzne). W rezultacie dla każdego z obszarów (A, B, C i D) przygotowano macierz SWOT obejmującą mocne strony i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Ze względu na małą liczbę czynników oraz ich wzajemne interakcje (zwłaszcza w obszarze mocnych stron) nie dokonywano ich rankingowania.

Dalsza część analizy polegająca na badaniu oddziaływań pomiędzy poszczególnymi czynnikami posłużyła do formułowania celów i kierunków działania. Koncentrowano się na tzw. strategii agresywnej polegającej na wzmocnieniu pozytywnych stron, aby zmaksymalizować wykorzystanie szans.

Poniżej zamieszczono macierze SWOT dla każdego z obszarów.

(A) Ludzie – wymiar społeczny

Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> -aktywna część mieszkańców (m.in. OSP, KGW) -doświadczona kadra zarządzająca i administracyjna -doświadczenie w realizacji projektów społecznych i infrastrukturalnych -dostępna infrastruktura społeczna z wyposażeniem – DPS, CRS, PWD, ŚDS, Biblioteka -wyremontowane remizy i świetlice (domy ludowe) w sołectwach -infrastruktura rekreacyjno-sportowa rozbudowywana w każdym sołectwie -szeroki zakres usług oferowanych dzieciom, seniorom i osobom z niepełnosprawnościami -infrastruktura edukacyjna z wyposażeniem – przedszkola, szkoły, szkoła muzyczna -obniżone koszty eksploatacji infrastruktury dzięki instalacjom fotowoltaicznym, solarnym, pompom ciepła, systemom zarządzania energią) -możliwość transportu mieszkańców na zajęcia rehabilitacyjne, aktywizacyjne -działka na stadion sportowy -obiekty możliwe do rewitalizacji (np. stara szkoła, teren po SKR, Dwór w Nadzowie) -szlak św. Jakuba jako produkt turystyczny -dobra dostępność części infrastruktury - zminimalizowane bariery architektoniczne -silne więzi rodzinne i sąsiedzkie mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> -brak stadionu sportowego -niepełne wykorzystanie istniejącej infrastruktury -brak współdziałania różnych środowisk w zakresie działań społecznych -brak współpracy międzypokoleniowej -nieliczna kadra przygotowana do działań aktywizacyjnych (nauczyciele, instruktorzy, trenerzy) -brak mieszkania chronionego/lokalu komunalnego -brak rozwiniętego systemu diagnozowania i wczesnego wspomagania dzieci i rodzin -niewystarczająca świadomość rodziców w zakresie możliwości rozwojowych dzieci -brak OREW (Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego) -brak efektywnych kanałów komunikacyjnych -niewykorzystany w pełni potencjał szkoły muzycznej -brak działań prozdrowotnych skierowanych do różnych grup mieszkańców -małe zaangażowanie szkół w programy rozwojowe dla dzieci i nauczycieli -niewystarczająca edukacja ustawiczna dorosłych -wykluczenie cyfrowe części mieszkańców
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -oczekiwania społeczne w zakresie działań aktywizujących -coraz częstsze poszukiwanie tożsamości lokalnej -promocja rozwiązań prorodzinnych na poziomie krajowym -wzrost świadomości i odpowiedzialności społecznej -rosnące zaangażowanie mieszkańców -eliminacja barier wynikających z niedostępności infrastruktury -aktywizacja zawodowa -rosnąca świadomość klimatyczna -wzrost kompetencji cyfrowych -nowe technologie do cyfryzacji usług publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> -starzejące się społeczeństwo -bezrobocie -odpływ ludzi do miasta i do pracy za granicą -postęp techniczny, powodujący „starzenie się” infrastruktury publicznej i wyposażenia -duża wypadkowość (prowadząca do niepełnosprawności) na terenach rolniczych -schorzenia kręgosłupa powodowane pracą w rolnictwie -wzrastający odsetek zachorowań na nowotwory w powiecie proszowickim -wzrost problemów psychicznych wśród młodzieży i osób starszych (spotęgowany pandemią) -nieefektywny system edukacji w skali kraju -nieefektywny krajowy system ochrony zdrowia -rosnący odsetek dzieci z deficytami rozwojowymi

(B) Gospodarowanie – wymiar gospodarczy

Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> -wysoka klasa bonitacyjna gleby (I i II) -zasoby wód podziemnych -wzrastająca liczba gospodarstw wysokotowarowych w zakresie produkcji zwierzęcej -wzrastająca liczba gospodarstw wysokotowarowych i specjalistycznych w zakresie produkcji roślinnej -gospodarstwa ekologiczne -uprawa warzyw o wysokiej jakości -gospodarstwa agroturystyczne, mogące stanowić przykład poszerzania działalności rolniczej -gospodarstwa o potencjale do prowadzenia agroturystyki -rozwijający się sektor przetwórstwa rolno-spożywczego -rozwijające się firmy -efektywne zarządzanie gminą (m.in. pozyskane znaczne środki pomocowe) -wsparcie pomocowe dla działań z zakresu biogospodarki, zielonej gospodarki, gospodarki w obiegu zamkniętym 	<ul style="list-style-type: none"> -intensywne wykorzystywanie pestycydów i herbicydów w rolnictwie i nawożenie przekraczające normy -ograniczone możliwości sprzedaży produktów rolnych na terenie gminy -degradacja gruntów ornych zwłaszcza poprzez niewłaściwe użytkowanie stoków -niskie dochody własne gminy -brak działek umożliwiających lokowanie działalności gospodarczej o charakterze produkcyjnym, brak możliwości utworzenia strefy gospodarczej -mała liczba podmiotów gospodarczych, w szczególności zakładów dających miejsca pracy -niskie wpływy z CIT oraz podatku od nieruchomości wykorzystywanych na cele gospodarcze -ukryte bezrobocie w rolnictwie niskotowarowym -niska aktywność zawodowa mieszkańców -brak baz danych, opracowań i narzędzi w urzędzie, do wspomaganie procesów decyzyjnych (aplikacje) -niska świadomości mieszkańców w zakresie zrównoważonego rolnictwa -niewystarczające szkolenia dla kadry samorządowej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -dostęp do zewnętrznych środków pomocowych -rosnące zainteresowanie żywnością wysokiej jakości oraz żywnością ekologiczną -zjawisko powrotu emerytów na wieś -„Europejski Zielony Ład” jak wyznaczenie standardów środowiskowych -Wspólna Polityka Rolna UE jako wsparcie rolników i obszarów wiejskich -praca zdalna i „tańsze” życie na wsi, jako alternatywa do „drogiego” miasta - wsparcie przebranżawiania (z rolnictwa na inne działalności) -rozwój technologii teleinformatycznych -rozwój społeczeństwa informacyjnego -łączenie funkcji obiektów (biznesowe i społeczne) Popularyzacja koncepcji inteligentnej wsi 	<ul style="list-style-type: none"> -nieprzestrzeganie standardów zrównoważonego rolnictwa -presja cenowa rynku, hurtowników i marketów na producentów rolnych powodująca obniżenie jakości produkcji -kryzys finansowy, utrudniający zakładanie działalności gospodarczej -uwarunkowania formalne lokowania działalności gospodarczej na terenach rolniczych i wiejskich -brak standardów krajowych dla cyfryzacji usług publicznych -wysokie koszty prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej (ZUS)

(C) Przestrzeń – wymiar przestrzenny

Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> -zwiększająca się powierzchnia przeciętnego gospodarstwa -spójny terytorialnie obszar gminy -oferta transportu dla grup z potrzebami (dzieci i młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami) -rozbudowana sieć drogowa (drogi powiatowe, gminne, dojazdowe do pól) -dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna -tereny atrakcyjne krajobrazowo z możliwością objęcia ich ochroną np. w formie parku krajobrazowego -opracowany dla gminy plan elektromobilności 	<ul style="list-style-type: none"> -nieaktualne Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego -brak Planu Zagospodarowania Przestrzennego -intensyfikujące się w niezrównoważony sposób rolnictwo (np. koncentracja produkcji zwierzęcej - uciążliwość zapachowa) -braki w infrastrukturze drogowej, chodnikowej, oświetleniu ulicznym, małej infrastrukturze -brak ścieżek rowerowych -brak szerokopasmowego internetu, wpływającego na cyberbezpieczeństwo i możliwość sprawnego zarządzania gminą -ograniczone walory turystyczne (zabytki, atrakcje) -niska dostępność komunikacyjna, -rozproszona zabudowa zagrodowa -niska lesistość -obiekty i przestrzenie publiczne wymagające rewitalizacji
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -oczekiwanie społeczne w zakresie przejrzystości zasad zagospodarowania przestrzennego -naciski społeczne na ochronę krajobrazu -postrzeganie terenów wiejskich jako przyjaznych do życia -dostępność środków na likwidację barier architektonicznych (zapewnienie dostępności) -regionalne (wojewódzkie) wymogi w zakresie planowania przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> -długotrwały proces aktualizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego -długotrwały proces opracowania Planu Zagospodarowania Przestrzennego -białe plamy na terenach wiejskich Małopolski w zakresie internetu szerokopasmowego -wysokie koszty remontów infrastruktury publicznej

(D) Środowisko – wymiar ekologiczny

Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> -Inteligentne Centrum Zarządzania Energią – infrastruktura, urządzenia i doświadczenie -klaster energetyczny -odnawialne źródła energii wykorzystywane w obiektach publicznych oraz prywatnych domach/gospodarstwach -pompy ciepła i inne energooszczędne systemy wykorzystywane w obiektach publicznych -autobus elektryczny użytkowany przez gminę -zasoby wód podziemnych -infrastruktura o dobrych parametrach technicznych (termomodernizacja, OZE, pompy ciepła, systemy zarządzania energią itp.) -Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych -brak podmiotów przemysłowych negatywnie oddziaływujących na środowisko 	<ul style="list-style-type: none"> -rosnąca liczba samochodów -wzrost ilości odpadów komunalnych oraz odpadów z produkcji rolniczej, przetwórstwa rolno-spożywczego itp. -braki w infrastrukturze wodociągowej -braki w infrastrukturze kanalizacyjnej -duży odsetek domów ogrzewany kotłami na paliwa stałe -szczątkowa sieć gazowa na terenie gminy -niska świadomość klimatyczna mieszkańców -brak rozwiązań pozwalających zagospodarować wody opadowe
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -rosnące zainteresowanie mieszkańców energooszczędnością i OZE -rosnąca świadomość klimatyczna Polaków -wzrost wiedzy i instrumentów wspierających adaptację do zmian klimatu -czynniki ekonomiczne skłaniające do wykorzystania OZE -regionalne (wojewódzkie) standardy w zakresie wykorzystania OZE przez sektor publiczny -„Europejski Zielony Ład” jak wyznacznik standardów środowiskowych -dostęp do zewnętrznych środków pomocowych na dekarbonizację i ochronę klimatu -rozwój technologiczny (innowacje) 	<ul style="list-style-type: none"> -nagłe zjawiska pogodowe (ulewne deszcze, silne wiatry) -okresowe susze -postępująca degradacja gleby -kryzys energetyczny -przyrost wolumenu odpadów na mieszkańca Polski -brak rozwiązań prawnych umożliwiających bilansowanie energii przez samorząd -brak „wirtualnego” bilansowania energii -brak wsparcia dla budowania demokracji energetycznej

Misja i wizja gminy

WIZJA:

**Nasza Gmina Pałecznicza to dobre miejsce do życia,
rozwijające się w zrównoważony sposób**

MISJA:

**Naszą misją jest zrównoważony rozwój gminy
osiągany dzięki współpracy ludzi, sprawnemu gospodarowaniu
oraz dbałości o przestrzeń i środowisko**

OBSZARY i CELE

<p>Ludzie (A) /wymiar społeczny/</p> <p>A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców</p> <p>A. 2 Świadomi i zaangażowani mieszkańcy</p>	<p>Gospodarowanie (B) /wymiar gospodarczy</p> <p>B.1 Zrównoważone rolnictwo</p> <p>B.2 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>B.3 Sprawne zarządzanie</p>
<p>Przestrzeń (C) /wymiar przestrzenny/</p> <p>C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju</p> <p>C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna</p>	<p>Środowisko (D) /wymiar ekologiczny/</p> <p>D.1 Bilansowanie produkcji i zużycia energii w gminie „<i>Gmina samowystarczalna energetycznie</i>”</p> <p>D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych</p>

Cele strategiczne i kierunki działań

Zastosowany podział na cztery obszary służy strukturalizacji celów i kierunków rozwoju. Cele stanowią odpowiedź na wyzwania zidentyfikowane w części diagnostycznej. Dla każdego celu wskazano główne kierunki działań, które przyczyniają się do jego realizacji, nie stanowią one katalogu zamkniętego.

(A) Ludzie – wymiar społeczny

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców	Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury społecznej (m.in. wielofunkcyjny stadion sportowy, park rekreacyjny dla młodzieży, ścieżki i infrastruktura rekreacyjno-turystyczna, mieszkanie chronione/lokal komunalny, żłobki, przedszkola)
	Poszerzenie funkcji istniejącej infrastruktury społecznej (m.in. oferta w zakresie kultury, sportu, rekreacji, turystyki, aktywizacji - dopasowana do potrzeb różnych grup mieszkańców)
	Włączenie społeczne przez zwiększenie zakresu i jakości usług społecznych (m.in. nowe formy integracji społecznej i zawodowej, usługi opiekuńcze, Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Placówka Wsparcia Dziennego Dzieci i Młodzieży - deinstytucjonalizacja wsparcia)
	Wzmacnianie jakości edukacji (m.in. zajęcia pozalekcyjne, kształcenie nauczycieli, udział szkół w programach rozwojowych, wsparcie dzieci uzdolnionych, rozwój szkoły muzycznej)
	Promocja działań prozdrowotnych i przeciwważeniowych
A.2 Świadomi i zaangażowani mieszkańcy	Zwiększenie skuteczności komunikacji społecznej i współpracy angażującej sektor publiczny, gospodarczy i organizacje pozarządowe (m.in. projekty interdyscyplinarne i interpersonalne)
	Współpraca z partnerami: - lokalnymi (m.in. organizacje pozarządowe, OSP, KGW, sołtysi, radni, szkoły i rodzice) oraz budowanie relacji międzypokoleniowych (m.in. wolontariat) - ponadlokalnymi (m.in. inne jst, LGD, Klaster energii, Spółdzielnia energetyczna)
	Edukacja ustawiczna mieszkańców – uczenie się przez całe życie (m.in. w zakresie przedsiębiorczości, kompetencji cyfrowych, zmian klimatu)
	Zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego
	Pielęgnowanie tradycji i ochrona zasobów kulturowych (m.in. dziedzictwo materialne i niematerialne)
	Rewitalizacja społeczna oraz wsparcie grup defaworyzowanych (m.in. dzieci, młodzieży, seniorów, bezrobotnych, imigrantów, mniejszości narodowych)

(B) Gospodarowanie – wymiar gospodarczy

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
B.1 Zrównoważone rolnictwo	Wsparcie zrównoważonych gospodarstw wysokotowarowych, specjalistycznych i grup producenckich
	Wsparcie rozwoju i promocja produkcji żywności wysokiej jakości oraz ekologicznej, krótkich łańcuchów żywności
	Wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego (m.in. klaster/inkubator rolniczy), możliwości i miejsca sprzedaży produktów rolnych i przetworów
	Wsparcie rozwoju i promocja agroturystyki, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych
	Edukacja mieszkańców w zakresie zrównoważonego rolnictwa
B.2 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców (m.in. działalność pozarolnicza – podejmowanie i rozwijanie, przedsiębiorczość społeczna)
	Tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości
	Oferta terenów inwestycyjnych do lokowania działalności gospodarczej
	Promocja biogospodarki, zielonej gospodarki, gospodarki w obiegu zamkniętym i innych bezpiecznych dla klimatu form gospodarowania
B.3 Sprawne zarządzanie	Efektywne narzędzia zarządzania i komunikacji (m.in. media społecznościowe, newslettery, aplikacje)
	Podnoszenie kompetencji pracowników samorządu i jego jednostek
	Cyfryzacja usług publicznych (m.in. e-usługi, sprzęt, oprogramowanie, wdrażanie, szkolenia)
	Opracowanie i wdrażanie koncepcji „inteligentnej wsi”

(C) Przestrzeń – wymiar przestrzenny

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju	Zrównoważone lokowanie infrastruktury technicznej oraz zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i publicznej, scalanie gruntów
	Zapobieganie nadmiernej koncentracji i ograniczanie uciążliwości wynikających z działalności rolniczej i gospodarczej (m.in. hałas, zapachy)
	Ochrona krajobrazu (m.in. utworzenie obszaru chronionego krajobrazu/parku krajobrazowego ochrona zadrzewień śródpolnych)
C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna	Funkcjonalne drogi, parkingi, chodniki, oświetlenie uliczne, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, mała infrastruktura publiczna itp. – budowa, modernizacja, remonty
	Zrównoważona mobilność (m.in. wsparcie zróżnicowanych form transportu, elektromobilność)
	Pełna dostępność infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami
	Rozwój przestrzeni publicznych, rewitalizacja obiektów i przestrzeni wymagających interwencji, dodatkowe funkcje dla istniejących obiektów (m.in. stara szkoła w Pałeczniczy, budynki po byłym Stowarzyszeniu Kółek Rolniczych w Pałeczniczy, dwór w Nadzowie)
Wspieranie rozwoju sieci internetu szerokopasmowego	

(D) Środowisko – wymiar ekologiczny

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
D.1 Bilansowanie produkcji i zużycia energii w gminie <i>„Gmina</i> <i>samowystarczalna</i> <i>energetycznie”</i>	Rozwój systemów zarządzania energią w skali: urządzeń, instalacji, budynków, gminy, klastra/spółdzielni energetycznej oraz modernizacja infrastruktury publicznej uwzględniająca zarządzanie energią
	Odnawialne źródła energii (m.in. energia słoneczna, wiatrowa, biogazowa, odwierty geotermalne, inne technologie)
	Głęboka termomodernizacja budynków, budownictwo pasywne i niskoenergetyczne
	Budowanie świadomości klimatycznej - edukacja w zakresie dekarbonizacji, efektywności energetycznej i ochrony środowiska
D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych	Budowa/rozbudowa systemu kanalizacji (m.in. sieć, oczyszczalnie, przepompownie - - rozbudowa, modernizacja, optymalizacja eksploatacji)
	Rozwój infrastruktury wodociągowej (m.in. ujęcie wody, przepompownie, sieć - rozbudowa, modernizacja, optymalizacja eksploatacji)
	Ograniczenie niskiej emisji (m.in. wymiana pieców, inne źródła ciepła, inne paliwa)
	Efektywna gospodarka odpadami (m.in. komunalnymi, rolniczymi, przemysłowymi, niebezpiecznymi, eliminacja azbestu)
	Przystosowanie do zmian klimatu (m.in. ochrona zasobów przyrodniczych, różnorodności biologicznej, przeciwdziałanie suszy, erozji, ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko)

Rezultaty i wskaźniki

Dla każdego kierunku działań określono kluczowe rezultaty/wskaźniki, które będą stanowiły narzędzie monitorowania i ewaluacji Strategii.

(A) Ludzie – wymiar społeczny

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	REZULTATY / WSKAŹNIKI
A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców	Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury społecznej (m.in. wielofunkcyjny stadion sportowy, park rekreacyjny dla młodzieży, ścieżki i infrastruktura rekreacyjno-turystyczna, mieszkanie chronione/lokal komunalny, żłobki, przedszkola)	Nowe obiekty infrastruktury społecznej (liczba) Korzystający z infrastruktury społecznej (liczba) Miejsca w żłobkach, przedszkolach (liczba)
	Poszerzenie funkcji istniejącej infrastruktury społecznej (m.in. oferta w zakresie kultury, sportu, rekreacji, turystyki, aktywizacji - dopasowana do potrzeb różnych grup mieszkańców)	Wzrost liczby osób korzystających z infrastruktury społecznej (%)
	Włączenie społeczne przez zwiększenie zakresu i jakości usług społecznych (m.in. nowe formy integracji społecznej i zawodowej, usługi opiekuńcze, Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Placówka Wsparcia Dziennego Dzieci i Młodzieży - deinstytucjonalizacja wsparcia)	Nowe usługi świadczone na rzecz mieszkańców (liczba i zakres) Korzystający z usług społecznych (liczba) Mniejszy odsetek osób wykluczonych (%) Zajęcia psychologiczne dla dzieci (liczba godzin)
	Wzmacnianie jakości edukacji (m.in. zajęcia pozalekcyjne, kształcenie nauczycieli, udział szkół w programach rozwojowych, wsparcie dzieci uzdolnionych, rozwój szkoły muzycznej)	Zajęcia pozalekcyjne (liczba) Korzystający z zajęć pozalekcyjnych (liczba) Nauczyciele podnoszący swoje kompetencje (liczba) Zrealizowane w szkołach i świetlicach projekty rozwojowe (liczba) Dzieci z terenu gminy uczęszczające do Szkoły Muzycznej (liczba) Zdawalność egzaminów szkolnych (pozycja w powiecie)
	Promocja działań prozdrowotnych i przeciwważeniowych	Zrealizowane przedsięwzięcia informacyjne i edukacyjne (liczba)

A. 2 Świadomi i zaangażowani mieszkańcy	Zwiększenie skuteczności komunikacji społecznej i współpracy angażującej sektor publiczny, gospodarczy i organizacje pozarządowe (m.in. projekty interdyscyplinarne i interpersonalne)	Użytkownicy kanałów informacyjnych (liczba) Wspólnie realizowane przedsięwzięcia (liczba) Organizacje pozarządowe na terenie gminy (liczba)
	Współpraca z partnerami: - lokalnymi (m.in. organizacje pozarządowe, OSP, KGW, sołtysi, radni, szkoły i rodzice) oraz budowanie relacji międzypokoleniowych (m.in. wolontariat) - ponadlokalnymi (m.in. inne jst, LGD, Klaster energii, Spółdzielnia energetyczna)	Wspólnie realizowane przedsięwzięcia lokalne (liczba) Wspólnie realizowane przedsięwzięcia ponadlokalne (liczba) Udział środków w budżecie gminy przeznaczony na współpracę z organizacjami pozarządowymi (%)
	Edukacja ustawiczna mieszkańców – uczenie się przez całe życie (m.in. w zakresie przedsiębiorczości, kompetencji cyfrowych, zmian klimatu)	Mieszkańcy podnoszący swoje kompetencje (odsetek populacji gminy)
	Zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Spadek liczby wypadków na terenie gminy (%) Spadek liczby kolizji drogowych na terenie gminy (%)
	Pielęgnowanie tradycji i ochrona zasobów kulturowych (m.in. dziedzictwo materialne i niematerialne)	Imprezy lokalne (liczba) Uczestnicy imprez lokalnych (liczba) Przedsięwzięcia chroniące dziedzictwo (liczba)
	Rewitalizacja społeczna oraz wsparcie grup defaworyzowanych (m.in. dzieci, młodzieży, seniorów, bezrobotnych, imigrantów, mniejszości narodowych)	Zrealizowane przedsięwzięcia (liczba) Mieszkańcy objęci rewitalizacją społeczną (liczba)

(B) Gospodarowanie – wymiar gospodarczy

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	REZULTATY / WSKAŹNIKI
B.1 Zrównoważone rolnictwo	Wsparcie zrównoważonych gospodarstw wysokotowarowych, specjalistycznych i grup producenckich	Gospodarstwa wysokotowarowe (liczba) Gospodarstwa specjalistyczna (liczba) Członkowie grupy producenckich (liczba)
	Wsparcie rozwoju i promocja produkcji żywności wysokiej jakości oraz ekologicznej, krótkich łańcuchów żywności	Zrealizowane przedsięwzięcia (liczba) Gospodarstwa produkujące zdrową /ekologiczną żywność (liczba) Gospodarstwa zaangażowane w krótkie łańcuchy żywności (liczba)
	Wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego (m.in. klaster/inkubator rolniczy), możliwości i miejsca sprzedaży produktów rolnych i przetworów	Miejsca umożliwiające sprzedaż produktów rolnych (liczba) Miejsca umożliwiające przetwórstwo produktów rolnych (liczba)
	Wsparcie rozwoju i promocja agroturystyki, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych	Gospodarstwa agroturystyczne/edukacyjne/opiekuńcze funkcjonujące w gminie (liczba) Miejsca noclegowe w gospodarstwach agroturystycznych/edukacyjnych/opiekuńczych (liczba) Goście korzystający z oferty gospodarstw agroturystycznych/edukacyjnych
	Edukacja mieszkańców w zakresie zrównoważonego rolnictwa	Spotkania/szkolenia dotyczące zrównoważonego rolnictwa (liczba i liczba uczestników) Materiały medialne (broszury, publikacje na www i w mediach społecznościowych) dotyczące zrównoważonego rolnictwa
B.2 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców (m.in. działalność pozarolnicza – podejmowanie i rozwijanie, przedsiębiorczość społeczna)	Nowe przedsiębiorstwa zarejestrowane w CiDG (liczba) Pracujący (liczba) Wzrost przychodów z CIT (%) Osoby korzystające ze wsparcia LGD w zakresie przedsiębiorczości (liczba)
	Tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej i promocja przedsiębiorczości	Wzrost przychodów z CIT (%)
	Oferta terenów inwestycyjnych do lokowania działalności gospodarczej	Powierzchnia terenów dostępnych dla lokowania działalności gospodarczej (ha)
	Promocja biogospodarki, zielonej gospodarki, gospodarki w obiegu zamkniętym i innych bezpiecznych dla klimatu form gospodarowania	Przedsięwzięcia związane z bezpiecznymi dla klimatu formami gospodarowania (liczba)

B.3 Sprawne zarządzanie	Efektywne narzędzia zarządzania i komunikacji (m.in. media społecznościowe, newslettery, aplikacje)	Uruchomione kanały komunikacyjne (liczba) Użytkownicy kanałów informacyjnych (liczba) Nowe narzędzia zarządzania (liczba)
	Podnoszenie kompetencji pracowników samorządu i jego jednostek	Osobodni szkoleń, studiów podyplomowych (liczba)
	Cyfryzacja usług publicznych (m.in. e-usługi, sprzęt, oprogramowanie, wdrażanie, szkolenia)	Wdrożone publiczne usługi cyfrowe /e-usługi/ (liczba)
	Opracowanie i wdrażanie koncepcji „inteligentnej wsi”	Opracowane rozwiązania z zakresu „inteligentnej wsi” (liczba) Wdrożone rozwiązania z zakresu „inteligentnej wsi” (liczba)

(C) Przestrzeń – wymiar przestrzenny

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	REZULTATY / WSKAŹNIKI
C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju	Zrównoważone lokowanie infrastruktury technicznej oraz zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i publicznej, scalanie gruntów	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Scalone grunty (powierzchnia)
	Zapobieganie nadmiernej koncentracji i ograniczanie uciążliwości wynikających z działalności rolniczej i gospodarczej (m.in. hałas, zapachy)	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Plan Zagospodarowania Przestrzennego
	Ochrona krajobrazu (m.in. utworzenie obszaru chronionego krajobrazu/parku krajobrazowego ochrona zadrzewień śródpolnych)	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Tereny chronione (powierzchnia)
C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna	Funkcjonalne drogi, parkingi, chodniki, oświetlenie uliczne, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, mała infrastruktura publiczna itp. – budowa, modernizacja, remonty	Nowa, zmodernizowana infrastruktura (liczba, długość, powierzchnia)
	Zrównoważona mobilność (m.in. wsparcie zróżnicowanych form transportu, elektromobilność)	Średni czas dojazdu do centrum gminy (minuty) Średni czas dowozu dzieci do szkoły (minuty) Średni czas dojazdu do Proszowic/Skalbmierza/Miechowa (minuty) Średni czas dojazdu do Krakowa (minuty)
	Pełna dostępność infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami	Zrealizowane dostosowania (liczba) Obiekty publiczne dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (liczba)
	Rozwój przestrzeni publicznych, rewitalizacja obiektów i przestrzeni wymagających interwencji, dodatkowe funkcje dla istniejących obiektów (m.in. stara szkoła w Pałęcznicy, budynki po byłym Stowarzyszeniu Kółek Rolniczych w Pałęcznicy, dwór w Nadzowie)	Zrewitalizowane obiekty (liczba) Użytkownicy zrewitalizowanych obiektów (liczba)
Wspieranie rozwoju sieci internetu szerokopasmowego	Pokrycie gminy siecią internetu szerokopasmowego (%) Gospodarstwa domowe korzystające z szerokopasmowego internetu (liczba)	

(D) Środowisko – wymiar ekologiczny

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	REZULTATY / WSKAŹNIKI
D.1 Bilansowanie produkcji i zużycia energii w gminie „Gmina samowystarczalna energetycznie”	Rozwój systemów zarządzania energią w skali: urządzeń, instalacji, budynków, gminy, klastra/spółdzielni energetycznej oraz modernizacja infrastruktury publicznej uwzględniająca zarządzanie energią	Urządzenia i instalacje funkcjonujące w zintegrowanym systemie zarządzania energią (liczba) Budynki funkcjonujące w zintegrowanym systemie zarządzania energią (liczba) Oszczędność zużycia energii w skali roku (kWh)
	Odnawialne źródła energii (m.in. energia słoneczna, wiatrowa, biogazowa, odwierty geotermalne, inne technologie)	Wyprodukowana energia (kWh) Instalacje OZE – obiekty gminne (liczba i moc) Gospodarstwa domowe korzystające z OZE (liczba i moc)
	Głęboka termomodernizacja budynków, budownictwo pasywne i niskoenergetyczne	Oszczędność zużycia energii w skali roku (kWh) Obiekty o wysokich standardach energetycznych (liczba)
	Budowanie świadomości klimatycznej - edukacja w zakresie dekarbonizacji, efektywności energetycznej i ochrony środowiska	Zorganizowane przedsięwzięcia edukacyjne (liczba) Gospodarstwa wykorzystujące OZE (%)
D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych	Budowa/rozbudowa systemu kanalizacji (m.in. sieć, oczyszczalnie, przepompownie - - rozbudowa, modernizacja, optymalizacja eksploatacji)	Skanalizowane gospodarstwa domowe (%) Oczyszczone ścieki (%)
	Rozwój infrastruktury wodociągowej (m.in. ujęcie wody, przepompownie, sieć - rozbudowa, modernizacja, optymalizacja eksploatacji)	Zwodociągowane gospodarstwa domowe (%) Straty na sieci wodociągowej (%)
	Ograniczenie niskiej emisji (m.in. wymiana pieców, inne źródła ciepła, inne paliwa)	Wymienione piece (liczba)
	Efektywna gospodarka odpadami (m.in. komunalnymi, rolniczymi, przemysłowymi, niebezpiecznymi, eliminacja azbestu)	Gospodarstwa domowe segregujące odpady (%) Ilość oddawanych odpadów zmieszanych (kg/osoba na rok)
	Przystosowanie do zmian klimatu (m.in. ochrona zasobów przyrodniczych, różnorodności biologicznej, utworzenie obszaru chronionego krajobrazu/parku krajobrazowego, przeciwdziałanie suszy, erozji, ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko)	Zrealizowane przedsięwzięcia (liczba)

Zgodność celów Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Gminy Pałecznicza 2030 była budowana z uwzględnieniem kluczowych priorytetów rozwojowych na poziomie:

- lokalnym (Strategia Rozwoju Powiatu Proszowickiego, Lokalna Strategia Rozwoju, wizja działań klastra energetycznego)
- regionalnym (Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Wojewódzkie programy sektorowe)
- krajowym (Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030)
- wspólnotowym (kluczowe priorytety polityk wspólnotowych /np. Europejski Zielony Ład/ - sprecyzowane w Umowie Partnerstwa z 2022)

Obecnie nie funkcjonuje aktualna Strategia Rozwoju Powiatu Proszowickiego, a nowa Lokalna Strategia Rozwoju jest w trakcie opracowywania przez Lokalną Grupę Działania. W pracach nad strategią Rozwoju Gminy Pałecznicza starano się uwzględnić lokalne (w tym ponadgminne) priorytety rozwojowe.

Poniższa tabela przedstawia powiązania celów wyznaczonych w poszczególnych obszarach Strategii Rozwoju Gminy Pałecznicza z najistotniejszymi dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, z których kluczowe znaczenie ma Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Powiązania Strategii Rozwoju Gminy - Pałecznicza 2030 z kluczowymi dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Gminy Pałecznicza 2030 /Obszary i Cele/		Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” /Cele (C)/	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 /Kierunki Interwencji (KI)/	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030 /Kierunki Interwencji (KI)/	Cele unijnej polityki spójności 2021-2027 /Cele Polityki (CP)/
A. Ludzie	A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców	Cel 1 Rozwój społecznie wrażliwy sprzyjający rodzinie Cel 5 Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach	KI 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego KI 3.3 Poprawa organizacji usług publicznych	KI II.4 Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast KI III.1 Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa KI II.2 Dostępność do wysokiej jakości usług publicznych	CP 4 Bardziej społeczna Europa

	A.2 Świadomi i zaangażowani mieszkańcy	Cel 1 Rozwój społecznie wrażliwy sprzyjający rodzinie Cel 4 System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowanym do wyzwań dekady 2020-2030	KI 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego K. 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	KI III.3 Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi	CP 4 Bardziej społeczna Europa CP 5 Europa bliżej obywateli
B. Gospodarowanie	B.1 Zrównoważone rolnictwo	Cel 2 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Cel 5 Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach	KI 1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo	KI I.2 Jakość i bezpieczeństwo żywności KI III.2 Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy	CP 5 Europa bliżej obywateli
	B.2 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	Cel 2 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	KI 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym KI 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczane usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	KI III.2 Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy KI II.2 Dostępność do wysokiej jakości usług publicznych	CP 1 Bardziej inteligentna Europa
	B.3 Sprawne zarządzanie	Cel 4 System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowanym do wyzwań dekady 2020-2030	KI 3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem KI 3.3 Poprawa organizacji usług publicznych K. 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	KI III.4 Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym	CP 5 Europa bliżej obywateli

C. Przestrzeń	C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju	Cel 5 Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach	KI 3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem	KI II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska	CP 5 Europa bliżej obywateli
	C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna	Cel 5 Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach Cel 2 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	KI 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczane usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów KI 1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo	KI II.1 Rozwój liniowej infrastruktury technicznej KI II.2 Dostępność do wysokiej jakości usług publicznych	CP 5 Europa bliżej obywateli
D. Środowisko	D.1 Bilansowanie produkcji i zużycia energii w gminie „Gmina samowystarczalna	Cel 3 Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej	KI 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczane usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów KI 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	KI II.5 Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom KI II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska	CP 2 Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa CP 5 Europa bliżej obywateli
	D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych	Cel 3 Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej	KI 1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo KI 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczane usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	KI II.5 Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom KI II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska	CP 2 Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa CP 5 Europa bliżej obywateli

W zakresie **jednolitych części wód powierzchniowych** (jcwp) na terenie gminy Pałecznica zlokalizowana jest rzeka Małoszówka z dopływami JCWP - RW200062139869 (stan ogólny: zły, cel środowiskowy: dobry stan ekologiczny i chemiczny, działania: rozbudowa oraz nadzór nad gospodarką ściekową).

W zakresie **jednolitych części wód podziemnych** (jcwpd) na terenie gminy Pałecznica zlokalizowana jest część zbiornika JCWPd - PLGW2000132 (stan ogólny: słaby, cel środowiskowy: dobry stan ilościowy i chemiczny, działania: ochrona prawna).

Na terenie gminy Pałecznica nie występują obszary szczególnego zagrożenia **powodzią**, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ani obszary, o których mowa w art. 16 pkt 34 lit. c) ustawy Prawo wodne, nie ma też zastosowania art. 16 pkt 34 lit. d) wspomnianej ustawy.

Zgodnie z zapisami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, który został przyjęty na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. (Dz. U. z 2016r. poz. 1841), na terenie gminy Pałecznica nie są planowane żadne działania.

Zgodnie z zapisami **Planu przeciwdziałania skutkom suszy** (PPSS) na lata 2021-2027, przyjętego na mocy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r.(Dz. U. 2021r. poz. 1615) teren Gminy Pałecznica jest umiarkowanie zagrożony suszą z pojedynczymi obszarami silnego zagrożenia.

Zgodnie z opiniami Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska dla projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Pałecznica 2030” **nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.**

Kierunki działań wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Pałecznica 2030 będą realizowane poprzez projekty. W trakcie identyfikacji, planowania, a przede wszystkim wdrażania projektów zostaną uwzględnione wymogi prawne oraz dobre praktyki w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz przeciwdziałania skutkom suszy.

Dla Projektów spełniających przesłanki z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029) będą przygotowywane oceny oddziaływania na środowisko.

Model i rekomendacje w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model i rekomendacje w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej służą delimitacji kluczowych dla rozwoju Gminy obszarów, zdefiniowaniu ich funkcji i zależności między nimi.

Zarządzanie przestrzenią stanowi obszar priorytetowy w działaniach samorządu, dlatego też w procesie opracowania Strategii – „Przestrzeń” stanowi jeden z czterech obszarów, w których wyznaczono cele strategiczne.

Kluczowym zadaniem samorządu w perspektywie do 2030 roku jest uchwalenie Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla całego obszaru gminy, po wcześniejszej aktualizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Biorąc pod uwagę małą powierzchnię gminy Pałecznicza, jej wysoką spójność terytorialną – gmina wiejska o rolniczym charakterze, koncentrację kluczowych funkcji publicznych w centralnej miejscowości gminy – nie przewiduje się znaczącego zróżnicowania terytorialnego w modelu funkcjonalno-przestrzennym.

Kluczowe rekomendacje i zasady w zakresie polityki przestrzennej gminy obejmują:

- poszanowanie zasad **zrównoważonego rozwoju** (zasada nadrzędna)
- zapobieganie nadmiernej koncentracji wysokotowarowego rolnictwa i działalności gospodarczej (zwłaszcza tych uciążliwych dla mieszkańców)
- szerokie możliwości lokowania instalacji do produkcji energii odnawialnej (OZE)
- zapewnienie właściwej ochrony zasobów środowiskowych (zbiornik wód podziemnych)
- odpowiedniego rozłożenia podstawowych usług publicznych w przestrzeni gminy
- zapewnienia rozwiązań przestrzennych, które ograniczą skutki katastrof naturalnych
- koncentracja zabudowy zagrodowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w celu zapewnienia łatwego dostępu do infrastruktury technicznej, dbałość o ład przestrzenny
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej odpowiadająca potrzebom
- zapewnienie dostępu do internetu szerokopasmowego na terenie całej gminy
- równomierny dostęp do podstawowej infrastruktury społecznej w poszczególnych miejscowościach (sołectwach)
- ochronę terenów cennych przyrodniczo (np. lasy, zadrzewienia śródpolne, cieki i zbiorniki wodne), krajobrazowo, kulturowo, społecznie
- zapewnienie terenów dla rekreacji i turystyki
- zgodność z priorytetowymi zasadami i kierunkami rozwoju przestrzennego Województwa Małopolskiego

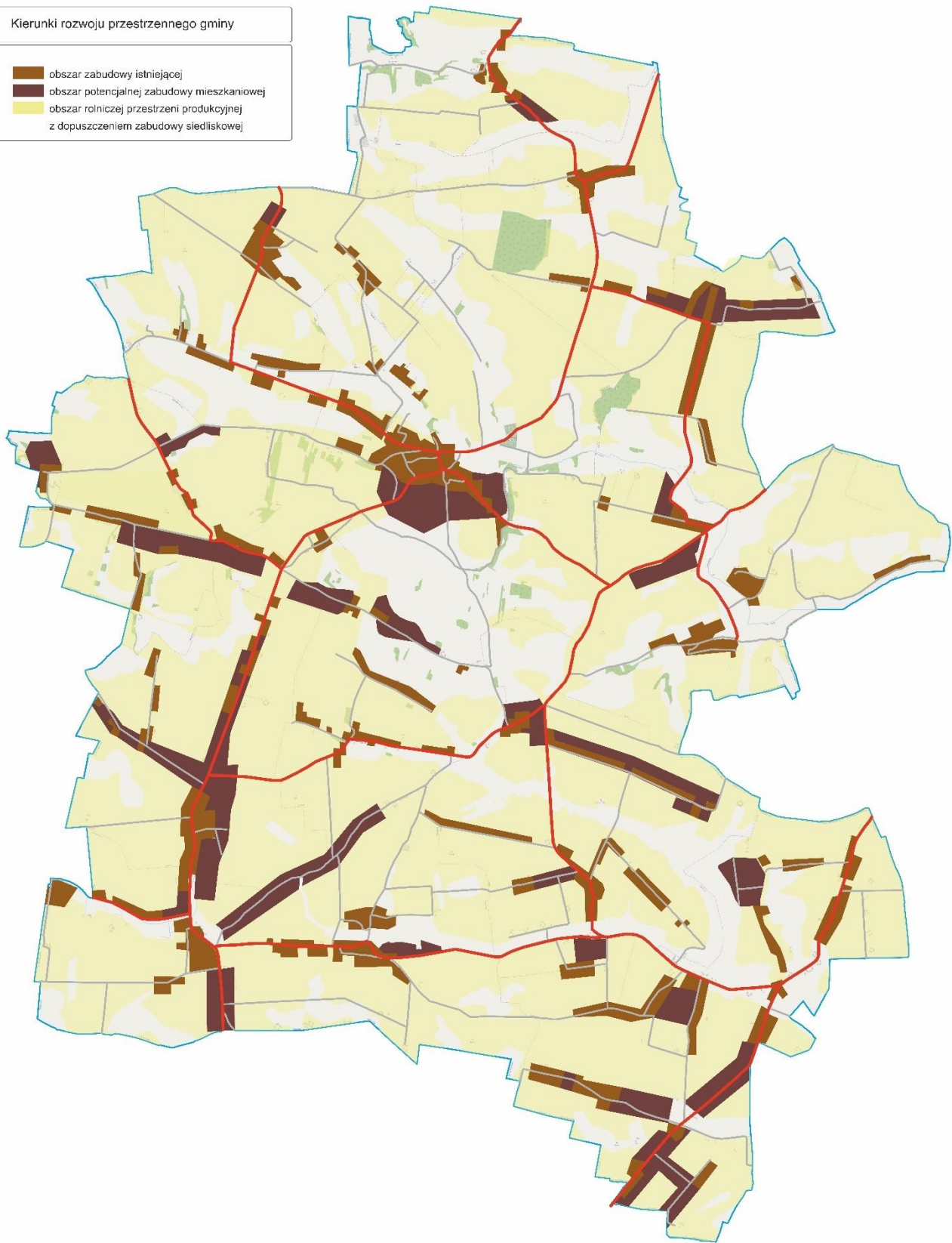
W ramach diagnozy dokonano inwentaryzacji w przestrzeni gospodarstw rolnych prowadzących intensywną produkcję zwierzęcą i roślinną, kluczowych przedsiębiorstw, budynków użyteczności publicznej oraz instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła oraz stref ochronnych zbiornika wód podziemnych.

Na mapach zobrazowano kluczowe obszary i kierunki rozwojowe Gminy Pałecznicza.

Rozwój zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy

	obszar zabudowy istniejącej
	obszar potencjalnej zabudowy mieszkaniowej
	obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dopuszczeniem zabudowy siedliskowej

opracowanie własne: UG Pałecznica

Na mapie wskazano potencjalne obszary rozwoju zabudowy oraz kluczowe sieci komunikacyjne.

Kierunki rozwoju przestrzennego w zakresie zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej

Koncentracja zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych w celu zapewnienia dostępu do infrastruktury technicznej, zapobiegania rozlewaniu się zabudowy i ograniczeniu kosztów rozbudowy infrastruktury

Optymalizacja infrastruktury komunikacyjnej

Dążenie do wykorzystania pod zabudowę terenów już wyposażonych w infrastrukturę techniczną

Modernizacja infrastruktury technicznej w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców

Utrzymanie oraz rozwój istniejących funkcji.

Porządkowanie zespołów zabudowy.

Utrzymanie i rozwój funkcji społecznych, usługowych w Pałeczniczy stanowiącej centrum gminy

Kreacja centrów wsi w poszczególnych sołectwach przez rozwój infrastruktury społecznej i małej architektury

Zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu

Odniesienie do celów strategicznych:

A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców

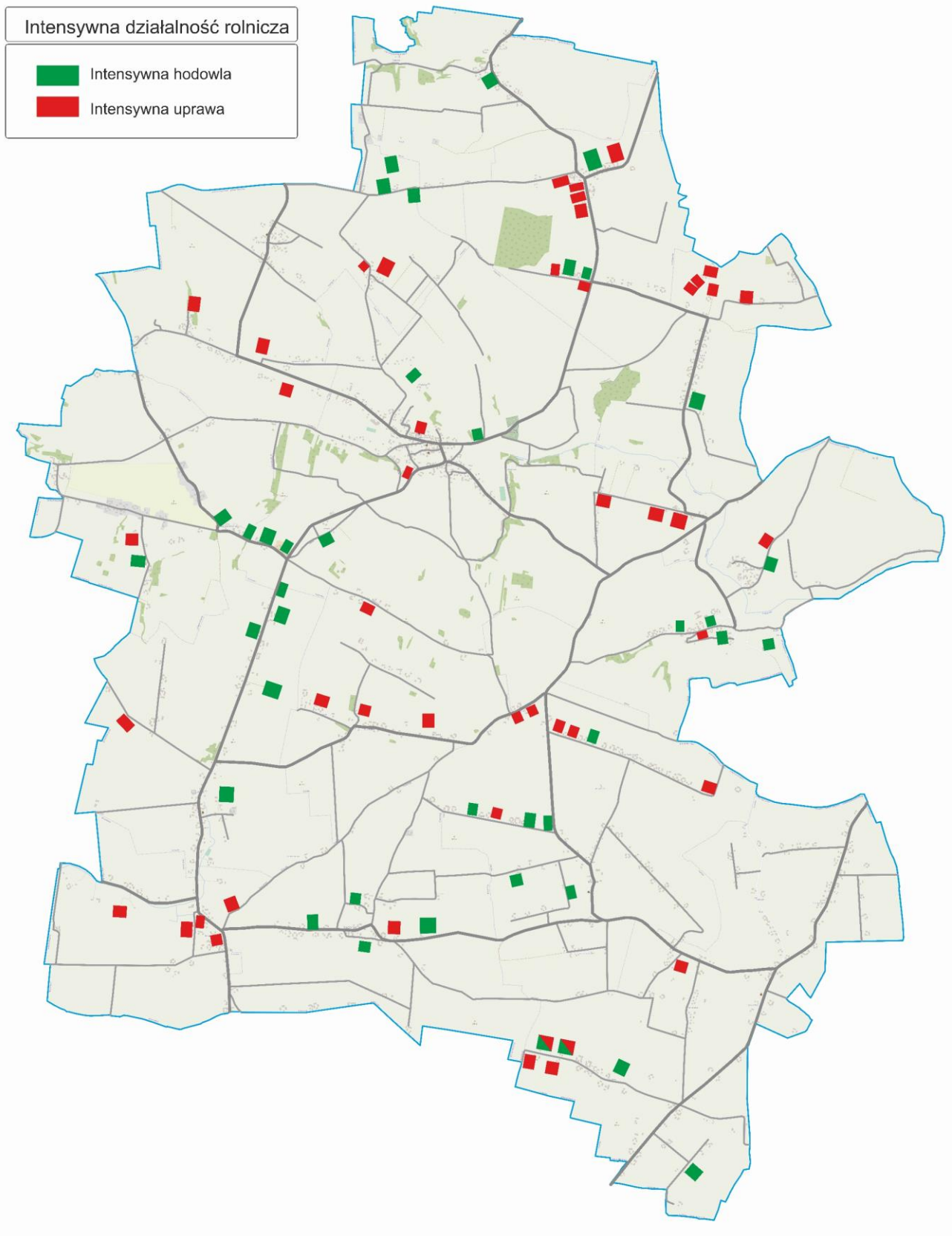
A. 2 Świadomi i zaangażowani mieszkańcy

C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju

C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna

D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych

Rozwój intensywnej działalności rolniczej

opracowanie własne: UG Pałecznica

Na mapie wskazano gospodarstwa role prowadzące intensywną produkcję zwierzęcą oraz roślinną. Lokalizowanie gospodarstw wysokotowarowych powinno uwzględniać ich zrównoważony rozkład w skali gminy, aby zminimalizować negatywne oddziaływania na mieszkańców i środowisko.

Kierunki rozwoju przestrzennego w zakresie rozwoju intensywnej działalności rolniczej:

Racjonalne wykorzystanie terenów rolnych

Zrównoważony rozwój intensywnej zwierzęcej produkcji rolnej (m.in. zapobieganie nadmiernej koncentracji)

Zrównoważony rozwój intensywnej roślinnej produkcji rolnej

Zapewnienie możliwości sprzedaży produktów rolnych na terenie gminy (plac targowy)

Ochrona krajobrazu (m.in. zadrzewień śródpolnych, lasów, cieków wodnych)

Odniesienie do celów strategicznych:

A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców

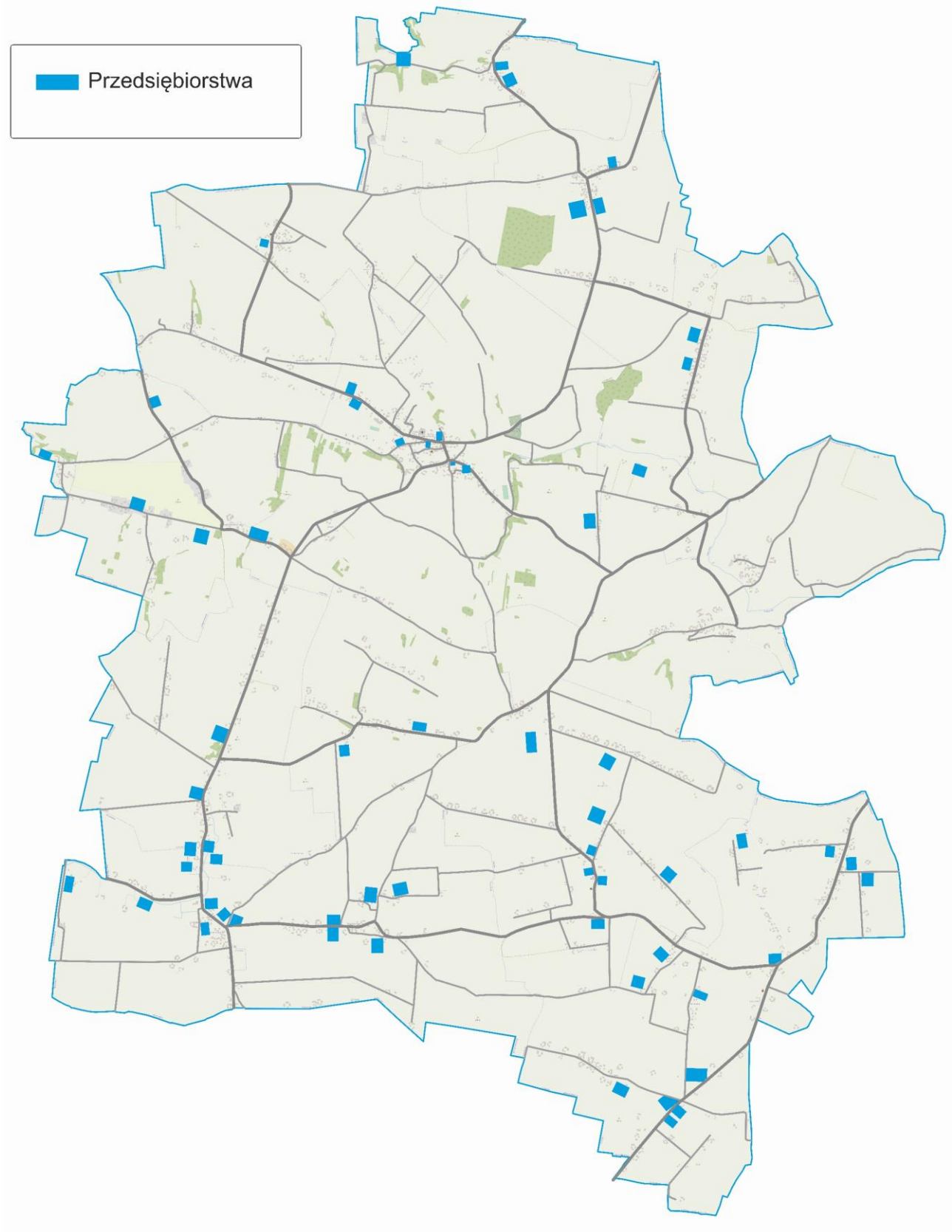
B.1 Zrównoważone rolnictwo

C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju

C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna

D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych

Rozwój przedsiębiorczości

opracowanie własne: UG Polecznica

Na mapie wskazano obecne miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (największe firmy), przy lokowaniu nowych miejsc powinno zapobiegać się ich koncentracji, aby zminimalizować negatywne oddziaływania na mieszkańców i środowisko.

Kierunki rozwoju przestrzennego w zakresie rozwoju przedsiębiorczości:

Zapewnienie podstawowej infrastruktury technicznej koniecznej do prowadzenia działalności gospodarczej

Zapewnienie dostępu do infrastruktury komunikacyjnej – (drogowej, pieszej, rowerowej)

Zapobieganie nadmiernej koncentracji uciążliwej dla mieszkańców działalności gospodarczej

Udostępnienie terenów pod prowadzenie działalności gospodarczej, uzbrojenie tych terenów

Zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu

Odniesienie do celów strategicznych:

A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców

B.2 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej

C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju

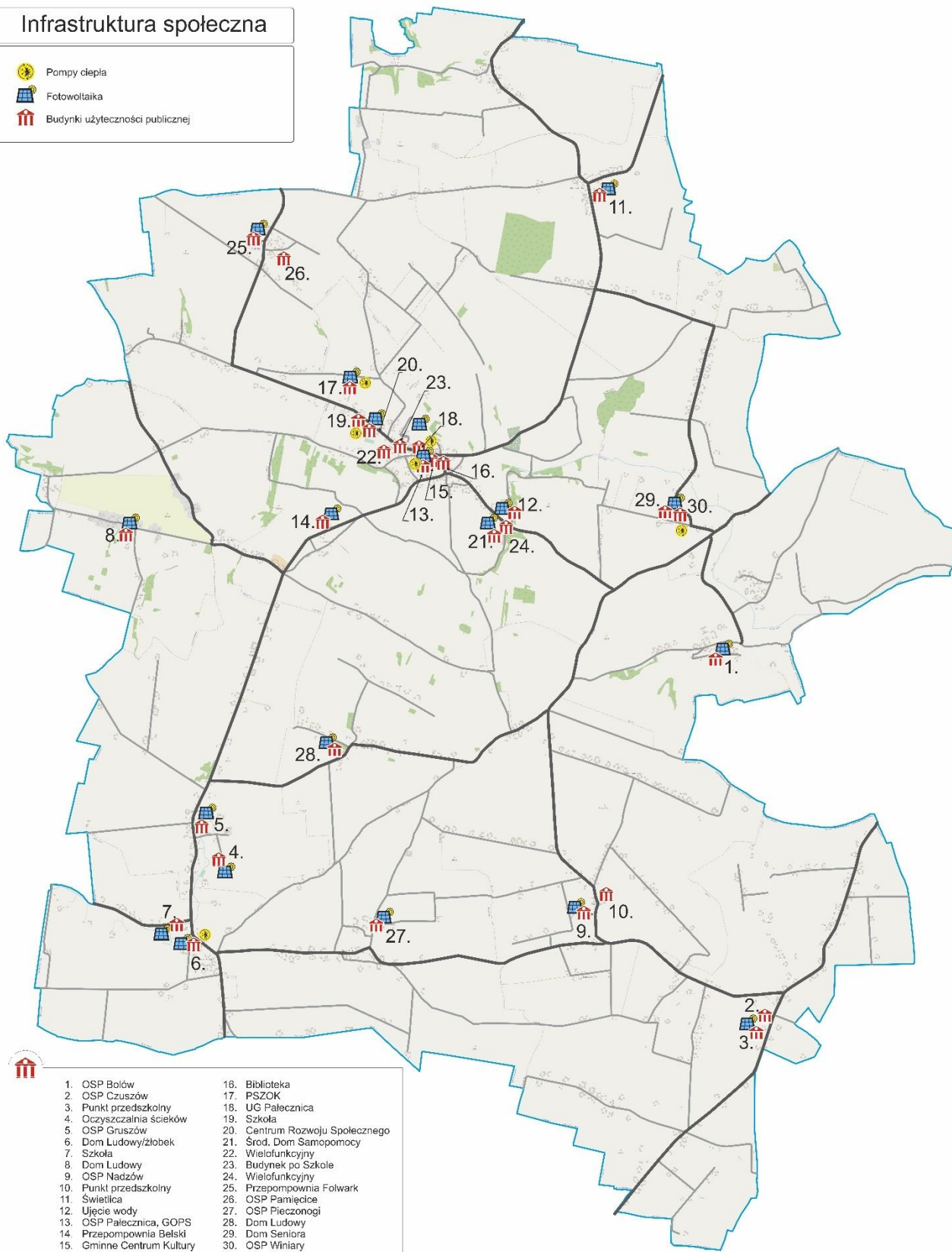
C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna

D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych

Rozwój infrastruktury społecznej i odnawialnych źródeł energii

Infrastruktura społeczna

- Pompy ciepła
- Fotowoltaika
- Budynki użyteczności publicznej

opracowanie własne: UG Pałecznica

Na mapie wskazano kluczowe obiekty użyteczności publicznej, dodatkowo w poszczególnych sołectwach kreowane są centra wsi poprzez małą architekturę w tym infrastrukturę rekreacyjną (place zabaw, zewnętrzne siłownie itp.)

Sołectwa w gminie Pałecznica

Kierunki rozwoju przestrzennego w zakresie rozwoju społecznego oraz odnawialnych źródeł energii:

Utrzymanie i rozwój funkcji społecznych, usługowych w Pałecznicy stanowiącej centrum gminy

Łatwy dostęp dla mieszkańców do infrastruktury społecznej zlokalizowanej w Pałecznicy

Kreacja centrów wsi w poszczególnych sołectwach przez rozwój infrastruktury społecznej i małej architektury

Zapewnienie i rozwój w poszczególnych sołectwach podstawowej infrastruktury społecznej (m.in. dom ludowy lub remiza OSP)

Utrzymanie oraz rozwój istniejących funkcji

Porządkowanie zespołów zabudowy

Rozwój produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie całej gminy

Zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu

Odniesienie do celów strategicznych:

A.1 Wysoka jakość życia mieszkańców

B.3 Sprawne zarządzanie

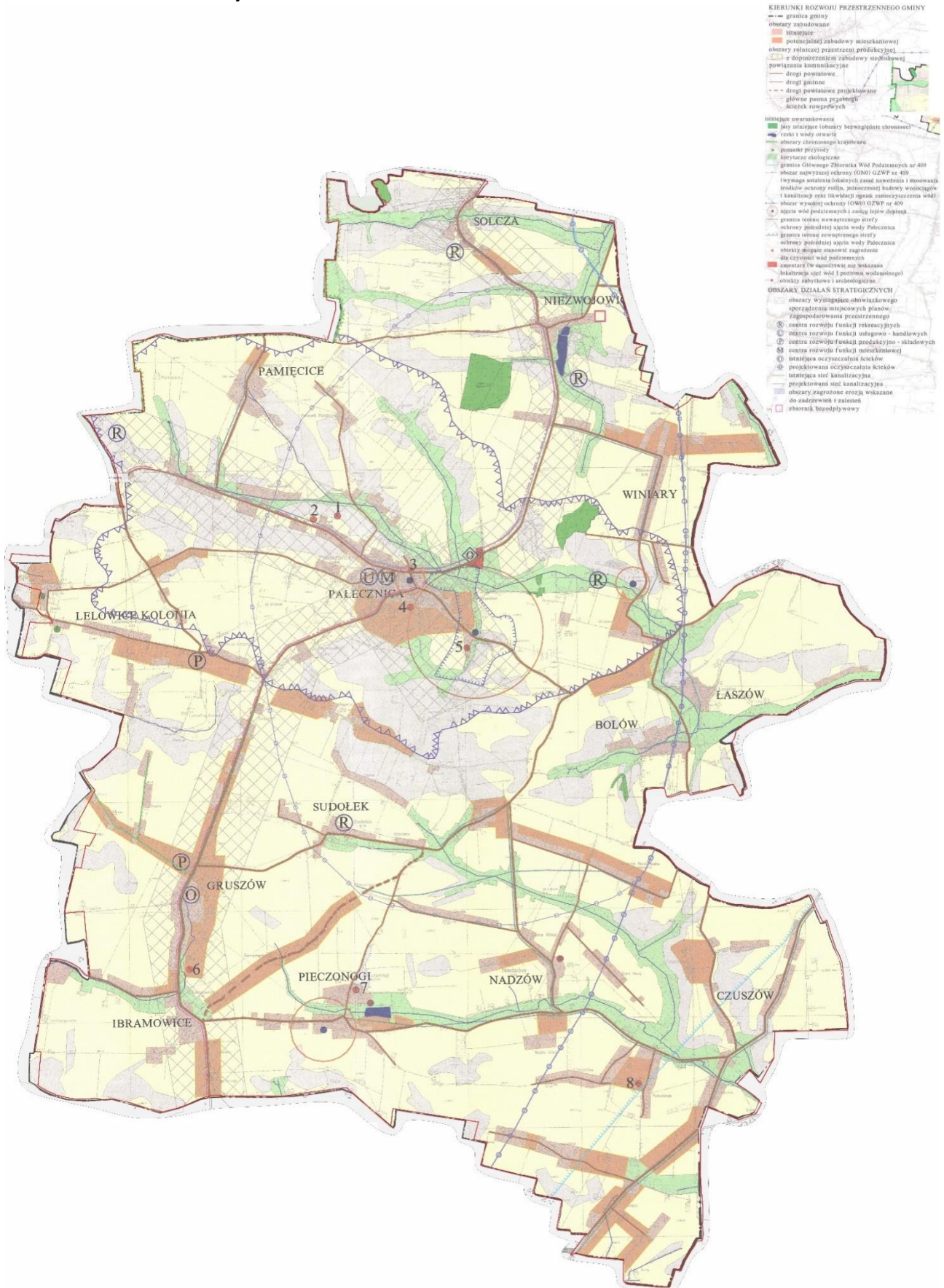
C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju

C.2 Funkcjonalna infrastruktura techniczna

D.1 Bilansowanie produkcji i zużycia energii w gminie „Gmina samowystarczalna energetycznie”

D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych

Zbiornik Wód Podziemnych – ochrona środowiska

źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pałecznica

Na mapie wskazano lokalizację zbiornika wód podziemnych

Kierunki rozwoju przestrzennego w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony zbiornika wód podziemnych:

Ochrona zbiornika wód podziemnych

Rozwój systemów infrastruktury kanalizacyjnej

Rozwój systemów infrastruktury wodociągowej

Rozwój systemów gospodarowania odpadami

Ograniczenie niskiej emisji

Rozwój systemów wykorzystujących OZE i efektywne zarządzanie energią

Odniesienie do celów strategicznych:

B.1 Zrównoważone rolnictwo

C.1 Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju

D.2 Ochrona środowiska, w szczególności zbiornika wód podziemnych

Obszary strategicznej interwencji

Strategia Rozwoju Województwa Małopolska 2030 (Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.) wyznacza obszary strategicznej interwencji w województwie (krajowe i regionalne) w odniesieniu do Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Jest to 6 typów obszarów: 3 typy obszarów problemowych, 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz 1 typ obszarów wzrostu, które wymagają szczególnego wsparcia. Obszary te obejmują:

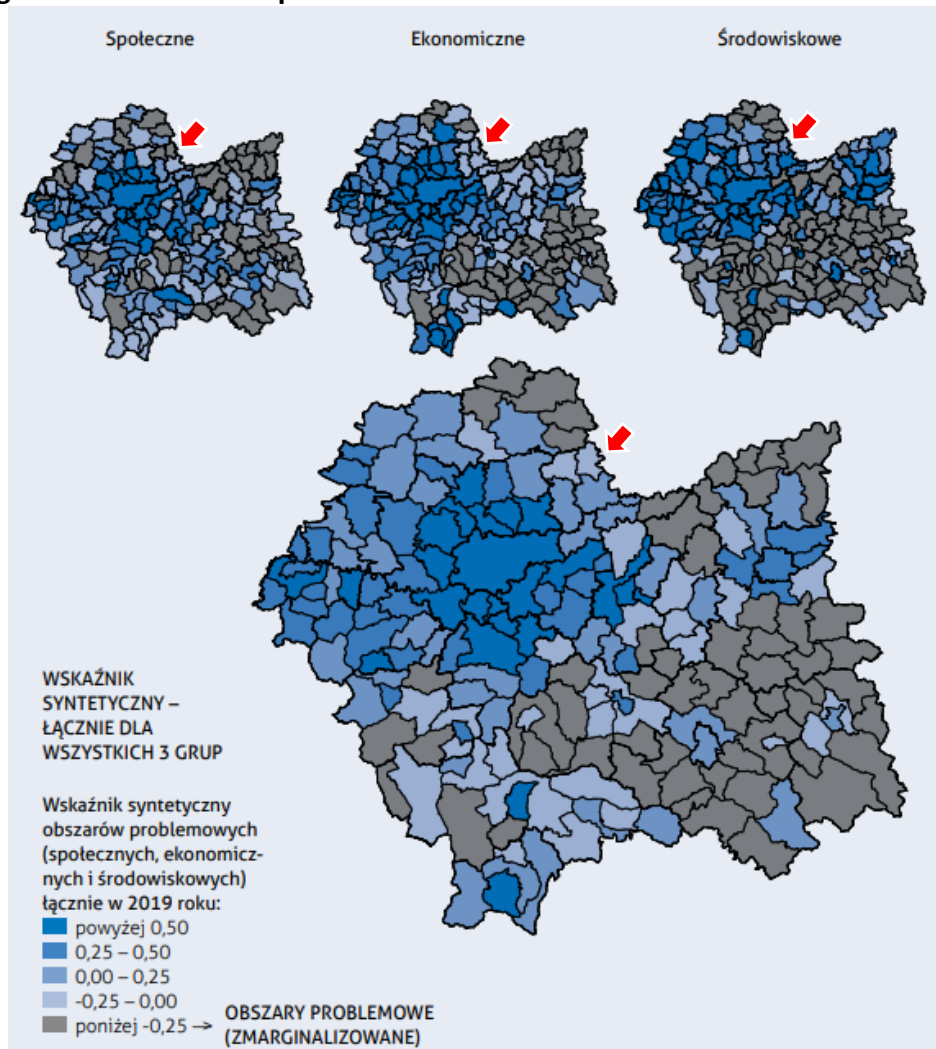
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – 6 miast wskazanych w SOR /KSRR 2030;
- miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych;
- obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia;
- gminy zmarginalizowane – wynikające z SOR / KSRR 2030 lub z rozszerzonej analizy regionalnej (razem 62 gminy);
- miejscowości uzdrowiskowe;
- gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony (tj. park narodowy, park krajobrazowy lub obszar Natura 2000).

Obecnie Gmina Pałecznicza nie wpisuje się w żaden z wyżej wymienionych obszarów strategicznej interwencji określonych w Strategii Rozwoju Województwa – Małopolska 2030.

Dodatkowo w Strategii Rozwoju Województwa Małopolska 2030 wskazano, że w zakresie budowania potencjału regionu, opartego na jego endogenicznych i specyficznych cechach, wsparciem z poziomu regionalnego lub krajowego (np. ramach Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027, Polityki Spójności 2021–2027) może zostać objęta aktywność JST lub podmiotów gospodarczych w zakresie działalności wzmacniających przewagę konkurencyjną regionu, w szczególności współpraca w zakresie produkcji lub świadczenia usług odwołujących się do lokalnych tradycji i specyficznych uwarunkowań danego terenu, czy też realizacji projektów partnerskich z zakresu m.in. ochrony dziedzictwa kulturowego, lokalnych tradycji, turystyki i promocji regionu, budowy ścieżek rowerowych, rewitalizacji miast i odnowy wsi.

Odnosząc się do wyników diagnozy, istotne znaczenie dla gminy Pałecznica ma wskaźnik syntetyczny obszarów problemowych obrazujących marginalizację (dane na poniższej mapie). Wskaźniki cząstkowe potwierdzają marginalizację społeczną gminy oraz zagrożenie marginalizacją ekonomiczną i środowiskową.

Gminy zmarginalizowane w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Małopolska 2030

Dodatkowo gmina w ramach celu C.1 - Kształtowanie przestrzeni gminy w myśl zasad zrównoważonego rozwoju - planuje na swoim obszarze objęcie ochroną prawną terenów cennych przyrodniczo.

Gmina ze względu na mały obszar oraz dużą spójność terytorialną nie wyznaczyła lokalnych obszarów strategicznej interwencji na swoim terenie.

System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy - Pałecznicza 2030 definiuje kluczowe cele rozwojowe i kierunki działania w perspektywie do 2030 r., w obszarach społecznym, gospodarczym, przestrzennym i ekologicznym. Realizacja celów i wdrożenie większości kierunków działań jest zadaniem samorządu lokalnego i jego jednostek. Istnieje jednak część kierunków działań, na które samorząd gminny ma jedynie pośredni wpływ, pełniąc rolę inicjatora, koordynatora.

Partycypacyjne podejście partnerskie zastosowane w trakcie prac nad Strategią będzie obecne także w jej wdrażaniu.

W proces wdrażania kierowany przez władze samorządowe zostaną zaangażowane jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, radni, sołtysi, rady sołeckie oraz wszyscy (wyrażający zainteresowanie) mieszkańcy.

W przypadku części przedsięwzięć kluczowa będzie **współpraca** z sąsiednimi gminami, samorządem powiatowym, samorządem wojewódzkim, a także z administracją rządową i wspólnotową.

Istotną grupę stanowią także partnerzy lokalni i ponadlokalni m.in.: Lokalna Grupa Działania, klaster energetyczny, spółdzielnia energetyczna oraz podmioty przygotowujące i realizujące wspólnie z gminą Pałecznicza przedsięwzięcia partnerskie.

Proces wdrażania Strategii będzie realizowany z uwzględnieniem postanowień Statutu Gminy Pałecznicza (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dn. 9 kwietnia 2020 r., poz. 2790).

Głównym narzędziem realizacji Strategii są dokumenty operacyjne (wykonawcze). Kluczowe z nich, to:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pałecznicza do roku 2020 (Uchwała nr VIII/19/2018 Rady Gminy Pałecznicza z dn. 06.12.2018)
- Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Pałecznicza na lata 2019-2039 (Uchwała nr VIII/106/2019 z dn. 26.11.2019r.)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pałecznicza (Uchwała Rady Gminy Pałecznicza nr IV/55/03 z dn.08.12.2003 r.)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Pałecznicza (Uchwała nr VI/220/2014 Rady Gminy Pałecznicza z dnia 7 marca 2014 roku, z późn. zm.)
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pałecznicza na lata 2021 – 2024 (Uchwała nr VIII/200/2021 Rady Gminy Pałecznicza z dn. 01.02.2021)
- Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pałecznicza na lata 2016-2021 (Uchwała nr VIII/177/2020 z dn. 30.11.2020)

Dodatkowo funkcję wykonawczą pełnią opisy (kompleksowych, zintegrowanych) projektów przygotowywane w procesie ubiegania się o wsparcie zewnętrzne (np. projekt: Inteligentne Centrum Zarządzania Energią w Gminie Pałecznicza).

W zakresie finansowym kluczowymi narzędziami operacjonalizacji strategii są **coroczne Budżety Gminy Pałecznicza** oraz **Wieloletnia Prognoza Finansowa**.

W trakcie **opracowywania/aktualizowania dokumentów operacyjno-wykonawczych** oraz projektów (zarówno infrastrukturalnych jak i wspierających kapitał społeczny) będą one skorelowane z celami i kierunkami działań wyznaczonymi w strategii. Ich wdrożenie powinno przyczyniać się od osiągnięcia rezultatów zdefiniowanych w niniejszej Strategii.

Wójt Gminy Pałecznicza (lub jego zastępca) weryfikuje i odpowiada za spójność dokumentów wykonawczych i projektów z zapisami Strategii Rozwoju.

W celu efektywnego wdrażania Strategii prowadzone będą **działania informacyjne** propagujące wizje rozwoju oraz partnerskiej współpracy przy realizacji celów strategicznych. Dokument zostanie upowszechniony wśród mieszkańców, pracowników urzędu i jednostek organizacyjnych oraz partnerów lokalnych i regionalnych.

Aby zapewnić dane do procesu zarządzania strategicznego rozwojem gminy (polityka oparta na dowodach) **monitoring postępu wdrażania strategii oraz ewaluacja** będą prowadzone w cyklu rocznym. Władze samorządowe będą gromadzić agregować i analizować dane ilościowe oraz jakościowe pozwalające na weryfikację przewidzianych w Strategii wskaźników rezultatu.

Działania te będą stanowiły część procesu przygotowania corocznego **Raportu o stanie gminy** (zgodnie z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym). W ramach którego samorząd prezentuje swoje działania oraz stan wdrażania poszczególnych polityk. Raport ma charakter publiczny, poza przyjęciem go przez Radę Gminy ustawa przewiduje publiczną dyskusję z udziałem mieszkańców. Rozwiązanie to przyczyni się do partnersko-partycypacyjnej formuły realizacji Strategii.

Wyniki monitoringu i ewaluacji mogą być impulsem do wprowadzania zmian (aktualizacji) Strategii będących odpowiedzią na nowe wyzwania i potrzeby nie przewidziane w mniejszym dokumencie.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Realizacja przedsięwzięć przyczyniających się do osiągnięcia celów Strategii wymaga nakładów finansowych. Doświadczenia Gminy Pałecznicza z ostatnich 15 lat wskazują, że zaplanowane w perspektywie do 2030 roku cele są możliwe do osiągnięcia, korzystając z różnych źródeł finansowania:

- budżet gminy (dochody własne, subwencje i dotacji celowe)
- zwrotne źródła finansowania (np. kredyty, pożyczki, obligacje komunalne, faktoring samorządowy itp.)
- programy pomocowe (formuła dotacyjna)
- programy pomocowe (formuła uwzględniająca instrumenty finansowe zwrotne, częściowo zwrotne)
- inne źródła finansowania

W trakcie analiz i montażu finansowych dla planowanych działań gmina stara się, przede wszystkim minimalizować koszty późniejszej eksploatacji projektów infrastrukturalnych (np. poprzez wykorzystanie OZE) oraz ograniczać kosztochłonne rozwiązania instytucjonalne. Ponadto zakłada się jak najszersze montaż finansowe środków pochodzących z różnych źródeł, tak by w jak najmniejszym stopniu obciążać budżet gminy.

Należy podkreślić, że część kierunków działań zdefiniowanych w Strategii ze względu na swój charakter będzie realizowana/finansowana przez inne podmioty, m.in.: sektor prywatny, sektor pozarządowy, administrację regionalną, krajową.

Gmina posiada zasoby kadrowe, organizacyjne i techniczne, a przede wszystkim duże doświadczenie w zarządzaniu projektami oraz skutecznym pozyskiwaniu środków pomocowych, zarówno na przedsięwzięcia infrastrukturalne jak i społeczne. Angażuje się także w projekt międzynarodowe i innowacyjne.

Potencjalne źródła finansowania w ramach programów pomocowych obejmują m.in.:

- Środki finansowe Unii Europejskiej z perspektywy finansowej na lata 2021–2027 w ramach polityki spójności (m.in.: Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Małopolski, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, inne programy krajowe, Interreg)
- Środki finansowe Unii Europejskiej z perspektywy finansowej na lata 2023–2027 w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, LEADER-RLKS)
- Programy zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską
- Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
- Krajowy Plan Odbudowy
- Polski Ład
- Programy realizowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Programy realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych